

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre 96 kor
Fél évre 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra 3 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, december 19.

Bányászok vakációjára.

A magyar szénbányák munkásai — német szaktársaik mintájára — karácsonyi és újévi vakációt kérnek és tartanak. Szó sincs arról, hogy meg ne érdemelnék ezt a szünetet. A többé-kevésbé megrongált bányákban hatalmas munkát végeztek. Eltakarították a zsilvölgyi oláh barbárság nyomait, üzembe helyezték az elhagyott tárnákat, izmaikat adták oda az elrontott gépek helyébe — gépekül, mindent megtettek, a mi hazafiságuktól és emberi voltuktól kitellett. Ezt a vakációt igazán megérdemelnék.

Igy mondjuk: megérdemelnék! mert szeretnők, ha ez a feltételes kijelentés, az ő akaratukból, ne válnék valóra. Szeretnők, ha fáradt tagjaikba új életerőt öntene az a lelkesítő tudat, hogy Magyarország gépezetének minden funkciója az ő két kezük folytonos és meg nem szünő munkájától függ. Mert ők tudják legjobban, hogy az ország széntartalékjai mennyire csekélyek s hogy munkaszünetük miatt az iparnak és magánosoknak szénellátása mennyire meg fog nehezedni.

A magyar munkásság sohasem volt öntudatosabb, mint ma, soha sem volt érettebb s a nagy feladatok megoldására képesebb, mint e vajudó napokban. Akaratuk, képességeik, szociális terveik e háboru pokoli tűzében edződtek acélossá; nyílegyenesen törnek céljuk felé, amely célok egyetemesen emberiek s a közérdeket mindenek felett állónak tekintik. Kisiklásnak tartanók, ha most egyéni érdekeiket vennék elsősorban tekintetbe s alkalmat szolgáltatnának arra, hogy az amugy is szomorú háborus viszonyok, ha csak rövid időre is, megrosszabbodjanak. Nem szabad, hogy Németország példáját tekintsék irányadónak. Hiszen Németország szénkészlete hatalmas s a német üzemeknek nem kell napról-napra rettegniük attól, hogy melyik pillanatban kell a munkát beszüntetniük. Ott a szervező erő idejekorán felhalmozta a készleteket, világosan látta a szén értékét s a mai viszonyok között való nélkülözhetetlenségét. Nem vallana a magyar munkásság sokszor bebizonyított szociális és politikai érettségére, ha most szervezőtlenségük hibáit tetéznék s éppen a legnagyobb széninség idején ne tudna lemondani a megérdemelt pihenőről.

Nem győzzük eléggé hangoztatni, hogy joguk van ehhez, de úgy érezzük: nem szabad használni most a jogot, amely milliók érdekét sérti s a pihenőjükből származó haszon nincs arányban a mindnyájunkra zúduló kárral. Ha megállnak a gyárak, munkátlanok az üzemek, kiapad a fény, megszűnik a melegség forrása, nem származik e ebből olyan veszedelem, amelyet majd hó-

napok megfeszített munkájával sem tudnak helyrehozni? Ugy érezzük, hogy most, a midőn dereng a háborus égboltozat s éppen a dolgozó milliók jóvoltából dereng, a magyar munkásságnak kétszeres kötelessége e megkezdett munkát félbeszakítás nélkül tovább folytatni, mert ezzel a cselekedetével dokumentálhatja a legbiztosabban a béke után törekvő munkás-proletárokkal való sz-

zelmi közösséget. A béke munkájának egy pillanatra sem szabad megállania. A fegyverek nem azért hallgattak el, hogy szünet álljon be a békére való előkészület dolgiban, mert a békének a nyugalom melegágya. Ezt a nyugalmat ápolják erősítsék, meg ne zavarják! a békére készülő magyar társadalomnak ez a kérése a magyar szénbányák munkásaihoz.

Czernin gyors békekötést remél.

— Hivatalos kiküldöttünk Breszt-Litovskban. —

— Sajtó tudósítók telefonjelentése. —

Bécs. Hivatalosan jelentik: Mint Magyarország és Ausztria meghatalmazottja Czernin gróf külügyminiszter személyesen megjelenik a Breszt-Litovszkban folytatandó béketárgyalásokon. Czernin gróf e hó 19-én, szerdán utazik Bresztbe. Kiséretében lesznek: Gratz Gusztáv dr. külügyminiszteri osztályfőnök, Mittag báró meghatalmazott miniszter és rendkívüli követ, Wiesner dr. rendkívüli követ, Andrián báró és Coloredo követségi gróf tanácsos, valamint Gautsch báró követségi titkár.

Berlin. A Wolff-fügynökség jelenti: Németország, Ausztria, Bulgária és Törökország kormányai már a legközelebbi napokban megkezdik a béketárgyalásokat. A német meghatalmazottak a legrövidebb idő múlva elutaznak. A tárgyalásban résztvevő kormányok Breszt-Litovszkban lévő képviselői már megkezdtek a béke feltételeiről való, nem kötelező előzetes tárgyalásokat.

Budapest. A sajtószállásról jelentik: A legközelebbi napokban Breszt-Litovszkban megkezdődő béketárgyalásokon a cs. és kir. hadsereg főparancsnokságot hacsani Csicseries altábornagy, a 23. hadtest parancsnoka és vezénylő-tábornoka fogja képviselni. Az altábornagy körvezetésében vannak Pokorny Hermann vezérkari testületbeli alezredes, horstenauai Glause Odön vezérkari testületbeli őrnagy, Wulff-Class korvett-kapitány és Uhmann főhadnagy parancsörtszt. Csicseries altábornagy holnap délután utazik Breszt-Litovszkba.

Bécs. Czernin gróf külügyminiszter, aki az osztrák delegáció elnökét délből tanácskozássra hívta magához, közölte az elnökkel, hogy a béketárgyalásokra Breszt-Litovszkba utazik. A közléshez még a következő megjegyzést tette:

— Remélem, hogy igen rövid idő alatt résztveszek a delegáció munkájában.

Stockholm. A Pravda híradása szerint az eddig közzétett orosz tit-

kos szerződések nem voltak a legfontosabbak. Azokat a külügyminisztérium irattárában gondosan őrzik. Az entente jogosan fél ezekről a nyilvánosságra hozatalától, mert kiáltó bizonyosságot szolgáltatnak arra vonatkozólag, hogy az entente egyetlen hadicélja kapitalisztikus rablóhadjárat volt. Ezeknek a titkos iratoknak közzétételét taktikai okokból elhalasztották.

Stockholm. Tretykij orosz külügyminiszter egy svéd újságíróval folytatott beszélgetést, a következőket mondotta:

„A háboru történetében a béketárgyalások most következő hónapja válságos időt jelent. Azt hiszem azonban, hogy már az orosz forradalom megölte a háborut és a mi feladatunk csupán arra szorítkozik, hogy a holttestet eltemessük.

A fegyverszünet és béke számunkra szél, azonban a forradalomellenes polgárság ellen. Természetes, hogy az alkotmányozó nemzetgyűlés elé fogják terjeszteni a fegyverszüneti feltételeket. Harmincöt kadett-párti képviselőt ki kellett zárni az alkotmányozó gyűlésből, mert támogatták a kormány ellen irányuló lázadási mozgalmat. A kormány helyzete katonailag és politikailag nagyon jó. A hivatalnokok ellentállása is kezd lanyhulni.

Amsterdam. A „Telegraph“ szerint a Times Pétervárról jelenti, hogy a népbiztosok a külföldi kölcsönöket megsemmisíteni szándékoznak, mielőtt bizonyossá válik, hogy a szövetségesek vonakodnak a béketárgyalásokon résztvenni.

Amsterdam. (Reuter.) Pétervárról jelenti: Kievből jelenti, hogy az Ukrán csapatok a maximálista csapatok lefegyverzésekor 73 ágyút, 35 gépfegyvert és ötmillió töltényt foglaltak le.

Lugano. A Corriere de la Sera pétervári levelezője jelenti: A fegyverszüneti tárgyalások ugylátszik tényleg a központi hatalmakkal való különbékéhez vezetnek. A szlávok elleni hadjárat növekvőben van,

mert Pétervároft ismét fölbukkannak a német állampolgárok, hogy üzleti összeköttetéseiket megkezdjék és új németbarát politikai mozgalmat idézzenek elő. A pétervári

bankok fontos hírt kapnak Németországnak arra irányuló előkészületéről, hogy a kereskedelmi forgalmat Oroszországgal azonnal újra megkezdjék.

Fix-fizetéstől félnek a püspökök.

— Miért volt Csernoch a királynál? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A magyar katolikus püspöki kar körében idősebb izgatottságot váltott ki az Apponyi-féle autonómiaira vonatkozó javaslat, melyet a miniszter — mint fővárosi tudósítónk telefonálja — pénteken akar benyújtani a képviselőháznak. Ezzel egyidejűleg a képviselőház elé kerül 1848. XX-ik t.-e. végrehajtásáról szóló törvényjavaslat is. Apponyi egy újságrónak ezekről így nyilatkozott:

— A törvényjavaslatok elkészültek és minden pillanatban előterjeszhetők. Pénteken, azt hiszem, be is nyújthatom azokat a képviselőházba. Rövid ülés lesz a pénteki, öt percnél alig tart majd hosszabb ideig, de óriási lesz a jelentősége a magyar jogfejlődés szempontjából. Javaslataim sorsa, remélem, teljesen független a politikai helyzet alakulásától, mert egyfelől a katolikus autonómia is, az 1848. XX. t.-e. végrehajtása is régi követelése minden politikai pártnak.

Mikor ma a püspöki kar körében ismeretessé vált a katolikus autonómiaira vonatkozó törvényjavaslat, a kar elhatározta, hogy a király elé memorandumot terjeszt. A magyar püspökök óvást emelnek az ellen, hogy fix fizetéses államhivatalnokokat csináljanak belőlük. A törvényjavaslatban ugyan még nincs benne az a pont, hogy a püspökök fix fizetéses hivatalnokai legyenek az államhatalomnak, de már most tiltakoznak az esetleges ily irányú intézkedés ellen. A király Csernoch János hercegprímást a memorandum ügyében audienciára hívatta.

Érthetőnek tartjuk a püspökök gyors és preventív intézkedését az ellen, hogy ők rendszeres, meghatározott fizetésű emberei legyenek a társadalomnak, természetesen a szorgos cselekedet, hiszenjólétük, gazdaságuk, függetlenségük és irigylet helyzetük van veszélyben. A magyar püspök mindig az álmok, a boldogság, a legesodálatosabb fantázia volt az emberek szemében. Kincs, vagyon, pénz, roppant jövedelem, befolyás, hatalom és uralkodás kapcsolódott e méltóságteljes hivatáshoz. Példaszerű lett a püspöki jövedelem és most, hogy éppen olyan hivatalnokává akarják tenni őket, mint az adóvégrehajtókat, természetesen, már jó előre óvást emelnek. Értjük... tudjuk... plauzibilisnek tartjuk az akciót. Elvenni az álomnak is bízhatatlan vagyont, a jövedelmet, a függetlenséget és fix fizetéses szolgává lenni. Irtó! — borzasztó és kegyetlen.

Hogy az egyes magyar püspököknek milyen szédüléscsodásan nagy jövedelmük és vagyonuk van, arra nézve érdemesnek tartjuk az alábbi beszédes statisztikának közlését, mely 1904. tehát tizenhárom esztendővel ezelőtti állítattott össze és forintokban számol:

Esztergomi érsekség összes vagyon értéke 8.759.670, Kalocsai 6.526.530, Egri 2.350.106, összesen 17.636.306. Besztercebányai püspökség 866.484, Csanádi 2.121.250, Gyulafehérvári 1.878.230, Győri 2.044.190, Kassai püspökség 720.490, Nagyvárad püspökség 5.337.110, Nyitrai 2.392.980, Pécsi 1.548.842, Rozsnyói 567.470, Szatmári 1.662.995, Szepesi 991.524, Sz.-fehérvári 540.760, Szombathelyi 847.880, Váci 2.280.270, Veszprémi 4.421.540, Gyula-

fehérvári gör. kat. érsekség 1.132.394, Eperjesi gör. kat. püspökség 41.360, Munkácsi gör. kat. püspökség 386.350, Nagyvárad gör. kat. püspökség 1.242.060, II. Összesen 30.918.179.

Ezen kívül hol vannak még a főkáptalanságok, apátságok, a különféle rendek, prépostságok, patriarchák, káptalanságok, szóval az egész egyház, melynek ingatlanokban és ingókban 111.269.553 forint, vagyis 222.539.106 korona vagyona van.

Ami pedig jövedelmüket illeti, arra nézve álljon itt az alábbi kimutatás, mely ugyancsak forintokban történik:

Esztergomi érsekség kataszteri tiszta jövedelme 258.890, Kalocsai érsekség 237.325, Egri érsekség 88.818, Besztercebányai püspökség 22.052, Csanádi püspökség 69.075, Erdélyi (gyulafehérvári) püspökség 20.691, Győri püspökség 58.795, Kassai püspökség 23.709, Nagyvárad püspökség 199.536, Nyitrai püspökség 66.617, Pécsi püspökség 44.648, Rozsnyói püspökség 10.686, Szatmári püspökség 70.370, Szepesi püspökség 21.005, Székesfehérvári püspökség 22.005, Szombathelyi püspökség 24.348, Váci püspökség 51.967, Veszprémi püspökség 151.180, Gyulafehérvári gör. kath. érsekség 1.117, Eperjes görög kath. püspökség 3.760, Lugosi püspökség —, Munkácsi püspökség 1.487, Nagyvárad püspökség 116.610, Számosújvári püspökség —.

Hyen körülmények között ugy-e bár érthető, hogy a püspökök nem nagyon szívesen vállalják a fix fizetéses hivatalt.

Sikeress harci tevékenység.

Budapest, december 18. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Olasz harctér: A Piave és Brenta között sikeres harci tevékenység. *Vezérkar főnöke.*

Berlin, december 18. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér. *Rupprecht trónörökös hadseregportyja:* A tüzéségi tevékenység vihar és hófúvások következtében csekély maradt. Flandriában és Cambraitól nyugatra este kissé fokozódott a tűz. Felderítő osztagaink az angol arcvonal mentén Pinontól északnyugatra a Maas keleti partján és Thanntól délkeletre számos franciát és angolt fogtak el.

Keleti harctér. Nincs újság.

Macedon arcvonal. A Cserna hajlásban és a Vardar és Doiran tó között a tűz időnként feléledt.

Olasz harctér: A Brenta és a Piave között sokszor élénk volt a tüzéségi tevékenység. A Monte Solarótól keletre az ellenséges állások egyes részeit elfoglaltuk. *Ludendorff.* (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Audiencia a pályaudvaron.

(Februárban tárgyalják a választójogot.)

(Telefon.) Bécsből jelentik: A király tegnap este a bécsi pályaudvaron kihallgatáson fogadta Hadik János gróf közös hadügyminisztert.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor magyar miniszterelnök aki tegnap hosszabb látogatást tett Czernin gróf külügyminiszternél, ma délelőtt hivatalos ügyeket intézett el. Wekerle esütörtök estig marad Bécsben és ott esütörtökön fontos konferenciákon vesz részt, amelyeken Lers államtitkár is jelen lesz.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Bécsből beavatott helyről azt jelentik, hogy a választójogi törvényjavaslat előkészítésére kiküldött bizottságot a képviselőház nem fogja a szombati ülésen megválasztani.

Ennek a bizottságnak összeállítása ugyanis hosszabb megbeszélést és előzetes tanácskozásokat igényel.

A képviselőházban a karácsonyi szünet folytán csak január folyamán kerülhet sor a bizottság megalakítására. Mivel pedig a bizottság tárgyalásai előreláthatólag hosszabb időt fognak igénybe venni, egyébként a delegáció plenáris ülései is januárban lesznek a választójogi javaslat Házban történő tárgyalásaira legkorábban február végén kerülhet sor.

Titkos akták.

(A delegáció ülése.)

(Telefon.) Bécs. A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság hadügyi albizottsága ma délután 4 órakor

Tallian Béla báró elnöklété alatt ülést tartott. A magyar kormány részéről Wekerle Sándor, Zichy Aladár, Szurmay Sándor és Földes Béla, a közös miniszterek közül Burián, a hadügyminiszter képviseletében Dáni Balázs vezérőrnagy vettek részt.

Elnök bejelenti, hogy Stöger-Steiner hadügyminiszter betegsége miatt nem jelenhetett meg az ülésen, a felvilágosításokat helyette Dáni Balázs vezérőrnagy adja meg. Bejelenti továbbá, hogy Sztéryi József bizottsági tagnak tegnap kifejezett kívánságára a haditengerészet vezetője a tengerészeti albizottság ülésén fogja bemutatni a magyar iparnak a szállításokból levő részesedéséről szóló kimutatást.

Hanauscheck osztályfőnök beható felvilágosításokat adott az albizottságnak a megszállt területek, gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi és valutáris viszonyairól.

Elnök köszönetet mond a bőséges felvilágosító adatok közléséért, majd felfüggeszti az ülést.

A szünet után Madarassy Beck Gyula báró reflektál Hanauscheck felvilágosításaira.

Barta Ödön és Okolicsányi László beszélnek még.

Teleszky János előadó felszólalása után az elnök javaslatára elhatározza az albizottság, hogy holnap délelőtt 10 órára halassza az ülésezés folytatását, a hadügyi expozé tárgyalását.

Délután négy órakor zárt ülést tartanak a demobilizációra vonatkozó a hadügyminiszterium részéről adandó felvilágosítások meghallgatása céljából.

Az ülés 7 óra 45 perckor ért véget.

Csökkenteni kell a villanyfogyasztást.

— Bizottság a zsilvölgyi bányákban. — Börtönök és vasut világitás nélkül. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny részletes riportok keretében számolt be arról, hogy a széniség komoly veszedelemmel fenyegeti a villamos- és gázművek üzemét, melyek nem képesek a világitási, ipari és fűtési igényeket kielégíteni. Az üzemeg helyzete egyre válságosabb lett és mára az a hír terjedt el, hogy a minimumra csökkentik a produkciót. A városi szénbizottságban is foglalkoztak a villamosmű komoly helyzetével, táviratilag érintkezésbe is léptek az illetékes tényezőkkel, de szén a mai napig egyáltalában nem érkezett. Mára aztán kitudódott, hogy a villamosmű szénkészlete teljesen fogytán van és ha hamarosan nem érkezik szén, akkor a villanyfogyasztást is korlátozni fogják. Az eddigi információk úgy szólnak, hogy csütörtöktől kezdve éjjel 12 órától reggel hatig minden villamoszolgáltatást beszüntetnek.

Ez az intézkedés azonban úgy a hadfelszerelési, mint más fontos üzemeket, melyek éjjel nappal a munkászeker százait foglalkoztatják, a legelevenebb részükben támadja meg, sőt formálisan lehetetlenné teszi azokat. Ezen kívül más faktorok is erőlyesen opponálnak a villamosmű üzembe-szüntetésének ilyen módja ellen.

Első sorban a vár, tehát a katonai parancsnokság jelentette be tiltakozását az esetleges éjszakai üzem beszüntetése ellen. A városban börtönök vannak, melyeket éjjel is világitani kell. Már pedig ha éjszaka 12 órakor a világitási áramot elzárják, akkor a börtönhelyiségek sötétben maradnának, aminek súlyos következményei lehetnek. Petroleumot a katonai parancsnokság nem tud szerezni és így rá van utalva a villamosvilágitásra.

Ha a villamosmű behozná az éjszakai redukciót végzetes kellemetlenségek száradnának a máv.-ra is. A pályaudvart ugyanis a villamtelep világitja, a forgalmi irodák, pénztárak, várótermek, a pályaudvar és más exponált helységek villamillámpákkal vannak ellátva és ezeknek éjszaka világitaniok kell, mert üzem van, forgalom van és az utazást nem lehet beszüntetni. Különösen most, az ünnepek idején nem.

Ezenkívül itt vannak az aradi lapok nyomdaiüzemei és szerkesztőségi helyiségei, melyek ugyancsak villamra vannak berendezve. A szedőgépeket villamos motorok hajtják, a hatalmas gyorsajtók ugyancsak a villamteleptől nyerik a táplálékukat, a szerkesztőségekben villamos világitás van és ezeket a fontos intézményeket, melyek éjszaka végzik működéseiket, melyek nélkülözhetetlen szervei a társadalomnak és a hadviselésnek, nem lehet, nem szabad működési lehetőségüktől megfosztani.

Az illetékes tényezők hamarosan be is látták, hogy a villamosmű éjszakai szünete nem vezetne eredményre és már intézkedtek is a súlyos probléma megoldására. Tudomásunk szerint egy bizottság utazott le a Zsilvölgyébe, hogy a bányákkal tárgyalásokat folytasson a nagyobb széntermelés érdekében. Valószínű, hogy ezeknek a tár-

gyalásoknak meg is lesz az eredménye és sikerülni fog a veszedelmesnek, sőt végzetesnek látszó helyzetet radikálisan segíteni. Ha nagyobb lesz a szénszállítás, akkor a máv., mely most kilenctized részét foglalja le a kapott szénmennyiségnek, több szén fog tudni átengedni a villamos- és gázműveknek az ipari termelés céljaira.

A villamtelepnél várható nagy kellemetlenségekről munkatársunknak alkalma volt beszélgetni Mellinger József villamosmű igazgatóval, aki kérdéseinkre így felelt:

Sajnos, a helyzet csakugyan olyan, hogy most már legfeljebb órákra van szene a telepnek és megieles a valóságnak az Aradi Közlöny-nek az az értesülése, hogy bizony az éjszakai teljes üzemszünetet már a legközelebbi napokban meg kell valósítani, ha csak a vasut nem segít rajtunk úgy, hogy szén bocsát rendelkezésünkre. Én magam is érzem, hogy milyen csapást jelentene ez a hadiiparra és azokra az intézményekre, melyek egyáltalában nem nélkülözhetik az éjjeli áramot és ezért azon gondolkodom, nem kellene-e előbb a nappali dramszolgáltatást szüneteltetni. Ebben a pillanatban természetesen határozott választ nem adhatok, ámbár úgy látszik, hogy azok az üzemek, melyek éjjel kénytelenek a villanyt igénybe venni, ezt egyáltalában nem nélkülözhetik, hacsak teljesen meg nem szünek. Már pedig sem a katonai igazságszolgáltatás, sem a vasut, sem a sajtó nem szüneteltetheti be működését.

Megkérdeztük Vigyázó István máv. üzletvezetőt is, hogy milyen intézkedéseket tett az esetleges éjszakai villamosáram megszüntetésére nézve.

— Ezidőszerint — mondotta az üzletvezető — még van éjszakai világitás. Tudomásom van azonban arról, hogy a villamosmű redukálni akarja az éjszakai üzemét, mert nem áll rendelkezésére elég szene. Ha ez valóban be következne, akkor rá leszünk utalva a petroleumvilágitásra, ami már több vasuti állomáson meg is történt. Természetesen, komoly csapást jelentene a vasutra, ha nem lehetne a villamosáramot igénybe venni, de talán csak fogunk módot találni arra, hogy ez ne álljon elő. Egvébként mi számoltunk a helyzettel és megtettünk minden intézkedést a jövőre nézve. A veszedelmet azonban sikerülni fog elkerülni, mivel most tárgyalások vannak folyamatban nagyobb szénszállításra nézve.

Ugyanílyen vigasztalan a helyzet a gázgyárnál is, amint arról az Aradi Közlöny már több alkalommal írt. A tanács ugyanis egy rendeletet adott ki, ami azonban a gázgyáron nem segített. Beszélgettünk Schultz Henrik gázgyári igazgatóval, aki kijelentette, hogy néhány nap múlva a városi világitást se fogja tudni a gyár ellátni, ha a városi tanács nem változtat a rendeleten, ami csak minimális megtakarítást jelent.

Schultz igazgató érintkezésbe lépett Greén Nándor rendőrfőkapitánnyal, hogy az eddigiéknél szigorubb fogyasztási redukciót ajánljon figyelmébe a tanácsnak, mert

különbem semmiféle praktikus célt az eddig tett intézkedésekkel elérni nem lehet. Hiába szabja ki a tanács nagyon helyesen a legszigorubb büntetést a ma kiadott rendelet megfogására, ha maga a tényleges intézkedés nem jelent lényeges megtakarítást a gázüzem részére.

A redukciónak más mérvei és formái szükségesek ahhoz, hogy az óráról-órára növekvő szénhiány mellett a legfontosabb világitási munkát eltudja a gyár látni, mondotta az igazgató.

Két heti szünet a bányákban.

Hantos Elemér államtitkár nyilatkozata.

— Sajtó tudósítók telefonjelentése. —

Az Aradi Közlöny más helyén megírjuk, hogy a zsilvölgyi bányákba egy küldöttség ment, amely a bányákkal és bányászokkal tárgyal a széntermelés fokozása céljából, mert a világitási és ipari üzemek szénhiánya oly nagy, hogy ma-holnap be kell szünetelniük üzemüket. A bizottság azért utazott le, mert a hazai szénbányák tudvalevően karácsony és újév között részben redukálni fogják üzemüket, részben pedig teljesen beszüntetik, mert a bányamunkások több napi munkaszünetet tartanak. Mivel Magyarország széntartalékai igen csekélyek, a munkaszünet miatt az iparnak és a magánosoknak szénellátása jelentékenyen meg fog nehezedni. A kereskedelmi minisztérium most folytat tárgyalásokat a szénbizottsággal és a Gyáripárosok Országos Szövetségével aziránt, hogy a gyárak és magánosok szükségleteiket az adott viszonyokhoz alkalmazzák. A kritikus időközben annál inkább szükség van a szénfogyasztás redukációjára, mert Ausztriában és Németországban karácsony és újév hetében a szénbányamunkások szintén nem dolgoznak és így a magyarországi szénbevétel csökkenni fog.

Hantos Elemér dr. kereskedelmi államtitkár ebben a kérdésben a következőképp nyilatkozott:

— A gyárakban a szénbányák szünete idejére kénytelenek leszünk felfüggeszteni az üzemét. Még bizonytalan, meddig fog tartani ez az üzemszünet. Ezt az intézkedést a szénhiány teszi szükségessé, amely főként az egyre növekvő szállítási nehézségekre vezethető vissza. Az üzem beszüntetésére vonatkozó tárgyalások már néhány hete folynak, még pedig ugyanolyan irányban, mint Ausztriában, ahol szintén hasonló intézkedésre van kilátás. De leghatározottabban állíthatom, hogy arról nincs szó, hogy az egész vonalon szünetessük be az üzemeket. A malmok és egyéb élelmszerüzemek úgy Budapesten, mint a vidéken, nem fogják üzemüket beszüntetni és tovább dolgoznak azok a gyárak is, amelyekben elsőrangú szükségleti cikkeket állítanak elő. Így például a posztógyárak ugyanannyi szénét kapnak továbbra is, mint eddig, a cementgyáraknál sem léptetünk redukciót életbe, ellenben csökkenteni fogjuk a lőszergyárak és műhelyek üzemét. Ennek kettős oka van: egyrészt elegendő lőszerkészlettel rendelkezünk, másrészt az, hogy tegnapelőtt az orosz fronton életbe lépett a fegyverszünet, amelyet remélhetően rövid idő alatt frontunk e részének teljes demobilizációja követhet. A redukció mérvére nézve még nem tehetek közléseket, lesznek gyárak, amelyek az ünnepi hetekben egyáltalán nem fognak dolgozni. Arról, hogy a szénfelhozatal csökkenése a magánháztartások ellátására betolyással lesz-e, ma még nem nyi-

latkozhatom, csak azt ismételhetem, hogy szén bőségesen van és hogy a szállítási nehézségeket minden erővel igyekezünk elhárítani.

Értesülésünk szerint az ipari üzemeket a szénnel való szigorú takarékosagra szólítják fel, mert bizonytalan, hogy a közeljövőben kaphatnak-e újabb szénszállítványokat. A szénnel fűtésre és világításra való felhasználása dolgában is korlátozásokat léptetnek életbe.

Nem rendőrség a Lakáshivatal.

(Érdekes teljes ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A város Lakáshivatala ma délután Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével plenáris ülést tartott, amelyen a háztulajdonosokat és lakókat egyaránt érdeklő, rendkívül fontos kérdéseket vitattak meg. Az ülésen az egyik tag azt az indítványt terjesztette elő, hogy célszerű volna, ha a nagy uri lakásokból csak négy szobát hagyának a bérlőnek, a többi szobát pedig adják bérbe azoknak, akiknek szükségük van lakásra. Az indítványt a többség nem tette magáévá és pedig helyesen, mert égbekiáltó igazságtalanság lenne a sokféle rekvirálással és háborús intézkedésekkel amúgy is agyonnyargatott polgárok otthonát feladni.

Az ülés lefolyásáról az alábbi részletes tudósítást adjuk:

(Kihágás-e a házbéremelés?)

A napirend előtt Sulik Kálmán szóváltette a Bohus-palota lakóinak ügyét. Elmondta, hogy az akkori tanácskozáson az a súlyos vád hangzott el Bódy Bódognak volt házgondnok ellen, hogy egyik lakó házbéremelését jogtalanul felemelte és felhasználta az alkalmat, hogy kedvezőtlen szerződésbe kényszerítse a lakó feleségét, amíg a férj a harctéren teljesítette hazai kötelességét. Ő már akkor megkérdezte a tanács elnökét, Seress Ferenc táblabíró: hogy ilyen esetben milyen az eljárás a Lakáshivatal részéről. A válasz az volt, hogy a Lakáshivatal nem rendőrség, a panaszos konkrét panaszt terjesszen elő, akkor tárgyalni fogják azt. Kérdést intézett jogászokhoz, többek között a város főügyészéhez is, és azt a választ kapta, hogy a Lakáshivatalnak a tudomására jutott panaszt be kellett volna jelentenie az illetékes hatóságnak, mert itt kihágás esete forog fenn. De nemcsak hogy nem tettek jelentést az illetékes hatóságnak, hanem még a tárgyalás jegyzőkönyvében sem örököstették meg a panaszt. Arra kéri a Lakáshivatalt, hogy reparálja utólag ezt a hibát és mondja ki, hogy a jövőben a tanácskozáson elhangzó panaszokat, ha kihágás esete látszik fennforogni, átteszi az illetékes hatósághoz.

Seress Ferenc táblabíró: Azon a tárgyaláson csak a Bohus-palota fűtési ügyét tárgyalták. Ez volt a konkrét panasz, ebben kellett dönteni. A jogtalan házbéremelés miatt külön panaszt kell tenni s akkor ezt a panaszt is tárgyalja a Lakáshivatal. A kérdéses esetben ez nem történt meg s így fel sem vették a jegyzőkönyvbe, mert nem is tartozik oda. A tanácskozáson elhangzott panasz ügyében nem lehet azonnal kimondani a kihágást. Kihágás csak akkor áll fenn, ha egyik fél a Lakáshivatal határozata ellenére cselekszik.

Sulik Kálmán: A jogászok szerint minden hatósági szervnek kötelessége a jogtalanságokról jelentést tenni.

Lukácsy Lajos: Ha megállapítást nyer a kihágás, akkor igen. De az még nem kihágás, ha a háziur felemeli a lakbért.

Avarffy Ferenc: A szabályzat meghatározza a Lakáshivatal hatáskörét. Akit jogszerelem ért, annak joga van a lakbérleti bizottságnál jogorvoslást keresni. A Lakáshivatal nem teljesít rendőri funkciókat, csupán a vitás kérdésekben igazságot meggyógyít léte-

síteni. Abban igaza van Suliknak, hogy a Lakáshivatal tegyen jelentést a tudomására jutott jogtalanságokról, de ez nem vonatkozik a jelen estre, mert Bódy Bódognak még a Lakáshivatal felállítására előtt emelte fel a lakó házbéremelését, a Lakáshivatal pedig visszamenőleg nem intézkedhetik.

Reicher Károly szerint a Lakáshivatal csak konkrét panaszokat bírálhat el s így a tárgyaláson elhangzott panaszokat nem is lehetett figyelembe venni.

Mészáros János teljeseen Sulik átkaspontjára helyezkedett.

Lócs Rezső elnök ismerteti a Lakáshivatal működését szabályozó miniszteri rendeletet, amely úgy intézkedik, hogy a múlt évben kibocsátott lakbér-szabályzat hatályát veszti. A mostani rendelet pedig azt mondja, hogy kihágást csak az követ el, aki a mostani rendelettel kerül ellentétbe. Véleménye szerint Seress táblabíró helyesen járt el, amikor a múltban elkövetett telán jogtalan, talán jogos házbéremelés felett napirendre tért.

Sófalvi György azt indítványozza. Irjon fel a Lakáshivatal a miniszterhez és kérje meg, jelentse ki, köteles-e a tárgyaláson elhangzott nem a tárgyhoz tartozó panaszokat a Lakáshivatal figyelembe venni vagy sem?

Végül Lócs Rezső elnök feltette a kérdést, hivatalból üldözendő cselekmény-e a jövőben a még jogtalan meg nem állapított házbéremelés?

A többség kimondta, hogy az ilyen panaszokat a Lakáshivatalnak nem kötelessége hivatalból figyelembe venni, csupán akkor, ha konkrét panasz merül fel. Így Sófalvi indítványa önként esellett.

(Összeírják az üres lakásokat.)

Lócs Rezső elnök bejelentette ezután, hogy a miniszteri rendelet felhatalmazza a Lakáshivatalt, hogy írja össze az üres lakásokat, a nyári lakásokat és azokat az üzleti és irodai helyiségeket, amelyek lakásokban vannak elhelyezve. A Lakáshivatal a rendelkezés alapján hirdetményt tett közzé, amely azonban nem vezetett eredményre, mert alig néhányan jelentettek be üres lakásokat. Ugy tudja, hogy főleg a külvárosokban vannak olyan nyári lakások, amelyek az év legnagyobb részében zárva vannak. Ezeket igénybe kell venni a lakásinség enyhítésére.

A teljes ülés elhatározta, hogy a tanács útján meghatalmazza a rendőrséget, hogy írja össze az üres és rendelkezésre álló lakásokat és a kimutatást bocsássa a Lakáshivatal rendelkezésére. Kimondta a teljes ülés azt is, hogy mindenki, aki a Lakáshivatal pecsétje nélkül hirdeti kiadó lakást, kihágást követ el.

(Versengés egy üres lakásért.)

Ozv. Deutsch Bernátné elhunytával a Szabadság-tér egyik házában nagy lakás szabadult fel. A lakásra ketten pályáztak: Vajda István dr. ügyvéd és Merle Géza mérnök. A lakást Vajda dr. kapta meg. Merle panasszal fordult a Lakáshivatalhoz, hogy ő jogtalanul esett el a lakástól, mert Vajda dr.-nak van lakása Bársony Andor Szabadság-téri házában, amely ez előtt az Ipar- és Népbank tulajdona volt. Arra kérte a Lakáshivatalt, hogy neki ítélje az elhalálozás következtében megüresedett lakást.

A plenáris ülés megállapította, hogy Bársony Andor felmondott Vajda dr.-nak, mert ő akar beköltözni a lakásba. A felmondás szerint Vajda dr.-nak kik kell költöznie, mielőtt megüresedik a lakást, de május 1-ig okvetlen ki kell költöznie. Már pedig, ha a Lakáshivatal Merle mérnöknek ítéli oda a megüresedett lakást, akkor Vajda dr. esetleg lakás nélkül marad. Vajda dr. már most költözik új lakásába, úgy hogy január 1-én Bársony beköltözhetik lakásába. Merle kérését tehát nem teljesítették, de megbízták Steiner István nyilvántartót, állapítsa meg, mi történt Bársony Andornak az Erzsébet királyné-köruton levő régi lakásával? Enek a lakásnak üresnek kell lennie, mert a háztulajdonos a Lakáshivatal tudta nélkül azt bérbe nem adhatta. Ezt a lakást Merle mérnök megkaphatja.

Csak négy szobában szabadon lakni.)

Ezután Sulik Kálmán három indítványt terjesztett elő: 1. Építsen a város a kormány támo-

gatásával kislakásokat; 2. rekvirálja a Lakáshivatal az üres lakásokat; 3. Kérjen a Lakáshivatal a kormánytól felhatalmazást, hogy az uri lakásokból a négy szobánál több szobát lefoglalhassa. Sulik hosszasan megindokolta három indítványát, amelyek közül a második tárgyaltan lett, mert a teljes ülés előzőleg már határozott az üres lakások összeírásáról.

Lukácsy Lajos elvben szépnek tartja a harmadik indítványt, de a gyakorlatban teljesen kivihetetlen. Aradon nem oly nagy a lakásinség, hogy ily radikális eszközökhöz kellene folyamodni. De ha nem volna is lakásinség, a kis lakások építésével és az üres lakások igénybevételeivel segíteni lehet azon. Legvégső esetben ki kellene mondani, hogy idegenek Aradon le nem telepedhetnek. (Helyeslés.)

Reisinger Sándor elvben tetszetősnek tartja az indítványt, de annak gyakorlati kivitele teljesen lehetetlen, mert a nagy lakások úgy vannak építve, hogy azokat nem lehet szétdarabolni. Azután nem is szabad a családi nyugalmat megzavarni azzal, hogy a lakás egyes részeibe másokat telepítenek be.

Seress Ferenc: A szabályzat felsorolja, hogy a lakásinség enyhítésére milyen lakások vehetők igénybe. Ez az indítvány azonban nincsen a felsorolt esetek között.

Lócs Rezső elnök: Éppen azért, mert ez az eset nincsen a szabályzatban felsorolva, kívánja a bizottsági tag ur, hogy felhatalmazást kérjünk a kormánytól, hogy a négy szobán felüli lakható helyiségeket igénybe vehessük.

Avarffy Ferenc: Nem járulok hozzá a harmadik indítványhoz. Ha az ellenség kizavar a lakásomból, azt még megértem, de hogy a polgárság maga kergessen ki valakit a lakásából, az a legnagyobb igazságtalanság. Ne vántsuk az amúgy is agyonnyargatott polgárságot és ne sértsünk meg magánjogokat.

Lukácsy Lajos: Hány ember van bejelentve, hogy nincsen lakása?

Steiner István jegyző: Nálam egy sem.

Lukácsy Lajos: Hát tetszik látni, hogy nincsen lakásinség. Az utcán nem lakik senki.

Végül Zima Tibor azt indítványozta, hogy előbb állapítsa meg a Lakásbizottság a lakásinségletet és csak akkor forduljon a legradikálisabb eszközökhöz.

A plenáris ülés a kislakások létesítésére vonatkozó indítványt elfogadta még pedig úgy, hogy a kormánytól munkaeerőt és az építkezéshez szükséges anyagot fogja kérni. Sulik indítványának harmadik részét azonban a többség elvetette és elfogadta Zima közvetítő indítványát.

(Mikor lehet házbért emelni?)

Seress Ferenc táblabíró szóváltette azt, hogy a háziurnak mely időpontban van joga a házbért felemelni. Szükséges, hogy a teljes ülés ebben a rendkívül fontos kérdésben elvileg döntsön, nehogy a Lakáshivatal két tanácsa egymással ellentétes határozatokat hozzon, amelyek kiszámíthatatlan zavarokat idézhetnek elő.

A teljes ülés kimondta, hogy tekintettel a félesztendő felmondási időre a nagy és közep-lakásoknál, a lakbért csak felév múlva lehet felemelni és pedig novemberben a lakbéremelés bejelentendő, de az csak a jövő év májusában lép érvénybe. Viszont a májusban bejelentett házbéremelés csak novemberben lép érvénybe. Ugyanez az eset áll fenn a februári, illetve augusztusi lakbéremelésekre is. Lakbéremelésnek természetesen csak régi bérleteknél van helye és új lakónál egy évig a szabályzat értelmében lakbért emelni egyáltalán nem lehet. A plenáris ülésnek ez a határozata irányadó lesz a Lakáshivatal mindkét tanácsára.

MŰVÉSZET.

Színházi műsor. szerdán, esütörtökön: A szerető. Pénteken: Pardy Armand, a Hamburgi operaház első lírai tenoristájának fellépésével: Tosca Szombaton d. u. Hamlet.

* A színházi iroda hírei. Pardy Armand vendégjátéka. A legnagyobb érdeklődés nyílt meg Pardy Armand, a hamburgi operaház első lírai tenoristájának vendégjátéka iránt,

aki péntek és szombaton este mutatkozik be az aradi közönségnek a Tosca című operában abban a szerepben, melyet a magy. kir. Operában a Tosca 100-ik jubiláris előadásán mint vendég énekeltek. Minden esetre nagy művészi képességről tesz tanuságot, hogy a magy. kir. Opera Pardy Armandot tartotta legméltóbbnak, hogy a jubiláris előadás fényét emelje, aki gyönyörű tenorjával bájolta el a hallgatóságot. Pardy Armand már szerdán este érkezik Aradra, hogy a próbákon részt vehessen. Hamupipóke látványos mesejáték kerül színre hétfőn délután 3. és fél órai kezdettel a jó gyermekek öröme, a címszerepet Kiefer Lujza játssza. A többi szerepekben a társulat összes tagjai részt vesznek.

Rettegnek az angolok a német offenzívától.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Rotterdam. Az angol lapok, ma csaknem kivétel nélkül azzal foglalkoznak, hogy nyugaton nagy német offenzíva van készülében.

A német csapatokat keletről bizonyára nyugatra viszik. A *Daily Mail* felszólítást intéz a nemzethez és katonakörökhöz, hogy mindenkit akit csak lehet, hívjanak be, hogy a német rohanást Európán át feltartsák.

„Tanácskozunk — írja a lap — a németek azonban cselekszenek!”

Berlin. (Reuter.) Lord Cary, Lord Landsdowne legidősebb fia képviselőihez intézett levelében ezeket mondja: „Szükségét érzem kijelenteni, hogy az én felfogásom elűt Lord Landsdowne levelében kifejtett állásponttól. Ellenben sokkal inkább meggyezik azokkal az érzésekkel, melyek Wilson elnök legutóbbi pompás beszédéből szólnak hozzánk. Különben is úgy vélem, hogy Landsdowne leveléből többet olvastak ki, mint amennyit mondott vagy legalább is mint a mennyit mondani akart.

Róma. (Stefani ügynökség.) A bibernok vikárius kihirdette a rómaiaknak a szent sir fölszabadítását, melyet a keresztény történelem legjelentősebb eseménye gyanánt méltat.

Elrendelte, hogy Rómában a templomokban nyilvános hálaadó imádságokat tartsanak. A római Szt. Péter templomban és a jeruzsálemi Szt.-Kereszt bazilikában pedig különös hálaadó szent misét szolgáltatassanak. Első eset, hogy a Vatikán, mely eddig szigorú semlegességet tanúsított a világháború eseményeivel szemben, ezuttal először állást foglal egy hadieseménnyel szemben.

Zürich. Az olasz kamara titkos üléséről egész Olaszországban a legszigorubb intézkedések ellenére a lapok bő részletességgel közlik a tárgyalásokat és egész sereg lap nyíltan kijelenti, hogy a kormányt akarata ellenére is kényszeríteni fogják a béke kérdésének megvitatására. Ennek folytán Sonino helyzete tarthatatlanná vált.

Washington. Az amerikai hadseregbe szintén önként jelentkeztek asszonyok, számuk körülbelül 1000. Missuriban tartanak gyakorlatokat.

Brestlitowskba akarnak menni a csehek

— Ausztria nemzetiségei zavarják a tárgyalásokat. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

(Telefon.) Bécs. A Reichsrath mai ülésén a következő kérdéseket olvasták fel:

1) *Stunek, Korosec* és társai kérdik, hogy választani fognak-e népképviselőket, kik az Oroszországgal való béketárgyalásokon résztvesznek. Közlést kérnek az Oroszországgal való kereskedelmi forgalom ügyében, esetleg létesülő egyezményekről.

2) *Petruskievics* és társai kérdést intéznek a népképviselőknél a béketárgyalásokra való megválasztása ügyében.

3) *Adler, Seitz* és társaik kérdést intéznek az annexió és hadikárpótlás nélküli alapelvek a béketárgyalásokon való érvényesítése ügyében, továbbá abban az irányban, hogy az oroszok az ellenséges államokhoz közvetítenek-e egy az általános békére vonatkozó indítványt?

Stanek képviselő névszerinti szavazást indítványoz, amit elfogadnak.

Wolf képviselő hevesen közbekiált!

Wite képviselő közbeszól (Wolfnak): Maga berugott. Amit ön beszél, ostobaság! Maga haszontalan, részeg fráter!

Elnök Wite képviselőt ezért rendutasítja.

A sürgős tárgyalásra vonatkozó indítványt névszerinti szavazással elfogadják. Elnök az ülést 20 percre felfüggeszti, hogy a képviselők feliratkozhatnak a sürgős kérdések vitájához.

Sztanek interpellációját megindokolja. Ismételtén kifejtette a csehek álláspontját az osztrák népek önrendelkezési jogát és követeli, hogy a béketárgyalásokat minden nép külön folytassa.

Hogy elérhessük a népek valóban tartós békéjét, szót kell engednünk a béketárgyalásoknál Ausztria népeinek, mivel a német és magyar urak, kik hatalmon vannak, nincsennek arra hivatva, hogy békét kössenek a birodalom és népeinek nevében, melyek a monarchiát megalapították és megvédték. A csehek maguk akarnak urak lenni a csehtartományokban. A cseh nép nem fogja tűrni, hogy önrendelkezési jogát elvegyék. A szlávok nem törekszenek kiváltságos uralomra, hanem a németekkel és magyarokkal együtt akarnak békét, mint egy államszövetség szabad népei, hogy az egész emberiség fejlődésére dolgozzanak együtt. Valóban nem ismernék még föl ezt a németek és magyarok? Még ez utolsó órában sem?

A magyarok, kik a tótokat megrövidítik és még választójogot se akarnak nekik megadni. Hisz Magyarország visszavonta a Károlykeresztesek választójogát, mivel kiderült, hogy ily uton nem magyar népek 80% jutna választójoghoz. Ha tovább is fönntartjuk a nem magyarok és nem németek ellen alkalmazott elveket, akkor sohasem fog megszületni a tartós béke alapja, mely szerint minden nép megkövetelheti önrendelkezési jogát. Csakis ilyen alapon hajlandó a béke érdekében dolgozni.

Adler dr.: A szociáldemokraták interpellációját az általános békére irányuló önálló vágyakozás sugallta.

Üdvözl az orosz forradalmárokat.

hogy sikerült nekik a béke útját egyengedni. Czernin is sokkal hozzájárult ehhez és az ő érdeme, hogy a tárgyalások lehetővé váltak. Szeretné, ha az oroszokat megbíznák közvetítsék a központi hatalmak fegyverszünetét az entente államainak. Ennek a fegyverszünetnek az lenne az eredménye, hogy az entente államaiban erősödnek napról napra a béketörekvés.

Waldner: A németek nevében határozottan tiltakozik az ellen, hogy a béketárgyalásokon nemzetiségi képviselők is részt vegyenek, különösen a csehek és délszlávok, mivel ez meggátolná a béketárgyalásokat és ez valósággal erkölcsstelenség lenne. Az annexió és a kártalanítás nélkül való béke alapelveiről az osztrák delegáció német tagjai már beterjesztettek egy javaslatot a területi és gazdasági erőszakosság nélkül való békéről, amely azonban a jövőre biztosítja határainkat. Elvtársai nevében határozottan követeli a monarchia eljárásának egységes és szolidáris voltát Németországgal a béketárgyalások dolgában.

Korosec a délszlávok nevében követeli, hogy az osztrák nép képviselői részt vehessenek a béketárgyalásokon és tiltakozik az ellen a gyanúsítás ellen, mintha a délszlávok megakarnák zavarni a tárgyalásokat, valamint az ellen a vád ellen is, hogy a délszlávok az entente-től vették át az önrendelkezési jog követelését.

Haberbaum tiltakozik az ellen, hogy a békét a diplomaták és ne a népek kössék. A szociáldemokratáknak nem kell a különbéke, hanem csakis az általános és tartós béke, mely újraépíti Európát s átszervezi a népeket. A szociáldemokraták minden néppel és munkással való külön tárgyalást követeli.

Kadizak képviselő megjegyzi, hogy a háború, amit Ausztria népeinek megkérdése nélkül kezdtek, épp úgy végződik is. Nagyon helyes és méltányos lenne, hogy azok, akik vérüket áldozták, hozzászólhassanak a békekötéshez. Tiltakozik azon vád ellen, hogy a csehek készek a béke megzavarására. Örömmel látná, ha a németek között olyan békeapostol támadna, aki Ausztriában is helyreállítaná a nyugalmat, amely nélkül szép jövő el sem képzelhető. Mi az annexió nélküli békét akarjuk, nemcsak a külföldön, hanem itthon is. Békét akarunk minden néppel és azt akarjuk, hogy minden nép szabadon fejlődhessen. Mi nem akarunk éket verni Ausztria és Németország között. Pártja üdvözl a békét és máttól fogva nemcsak előmozdítani akarja, hanem minden együttműködésben segítséget nyújt.

A tanácskozást ekkor az elnök holnapra hiasztotta.

EGYESÜLET.

(*) Meghívás. Az aradi *chewra kadisa* f. é. december hó 26-án, d. e. 7,11 órákor az izr. hitközség templomépületi tanácsstermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egyesület t. tagjait ez uton hívja meg dr. Nemess Zsigmond, hitk. elnök, Pick Ernő, a *chewra kadisa* elnöke. Tárgy: A választmány javaslata 1. A kórház üzemének ideiglenes szünetelése, 2. az alapszabályok 13. §-ának megváltoztatása tárgyában.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Tárgyalás hadifoglyaink gyors kicseréléseért. — Olaszország békülni akar velünk.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: A fegyverszünetnek Breszt-Litovszkban való megkötése alkalmával Ausztria - Magyarország, Németország, Bulgária és Törökország között egyrészt és Oroszország között másrésztől megállapodás jött létre arra nézve, hogy mihamarabb megkezdik a mindkét részen való polgári foglyoknak közvetlen a fronton át való eszközrendő kicserélés szabályozását, hogy a legnagyobb gyorsasággal lehetőleg megjavítsák a két részen való hadifoglyok helyzetét és hogy ideiglenes megállapodást létesítsenek a fegyverszünet által vont határok között a postai és kereskedelmi forgalomnak újból való felvétele. Ezen kérdések részletes megállapítása végett vegyes bizottság ül össze Pétervárott az összes érdekelt felekképviseleiből. A megegyezés végrehajtása céljából szerdán Hempel főkonzul, a cs. és kir. külügyminiszter kiküldöttjének vezetésével a külügyminiszterium, a cs. és kir. hadügyminiszterium, a hadsereg főparancsnokság, a központi szállítási vezetés, az osztrák- és magyar belügyminiszterium, a monarchia két államának postai igazgatóságai és a két Vöröskereszt-Egyesület képviselői Pétervárra utaznak.

Bécs. Jólétesült helyről jelentik, hogy tegnap délután a bécsi gyárakban, mezőgazdasági üzemekben és vállalatokban, ahol orosz hadifoglyok állanak alkalmazásban, közölték a hadifoglyokkal a hivatalos fegyverszünetről szóló határozatot és a béketárgyalások azonnali megkezdését. Az orosz hadifoglyok körében a közlés élénk tetszést váltott ki.

Az üzemekben, melyekben hadifoglyok állanak alkalmazásban, vidám jelenetek játszódtak le. A foglyok hangszerikkel hazájuk dalait adták elő, táncoltak és beszédeket rögtönöztek és kijelentették, hogy hazatérésük után Oroszország és a központi hatalmak között igyekezni fognak a baráti viszonyt megszilárdítani és megerősíteni.

Berlin. Haertling gróf birodalmi kancellár és Kühlmann dr. külügyi államtitkár a nagy főhadiszállásra utaztak.

Berlin. A birodalmi kancellárnál csütörtök délután parlamenti tanácskozás lesz, amely a béketárgyalásoknak lesz szentelve. A tanácskozásra az összes politikai pártok vezetői meghívót kaptak.

London. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: A népbiztosok a diplomáciai futárokról vonatkozó közlésben kijelentik, hogy a szovjet szükségesnek tartja, hogy az összes országoknak nemcsak kormá-

nyaival, hanem forradalmi és szocialista pártjaival is összeköttetésbe lépjen.

Amsterdam. A *Corriera de la Sera* megállapítja, hogy az olasz hadsereg és az olasz nép egyetlen vágya a béke és a népek testvériesülése. Olaszország nem akarja Ausztria-Magyarország jogait csökkenteni, csupán azt követeli, hogy a két nép között a kibékülés szelleme jusson érvényre. Olaszország azt akarja csak, hogy a monarchia olasz lakói ne legyenek egy nyomva és hogy szabadon fejlődhessenek.

Hága. A Temps jelenti Pétervárról: A fehér oroszok kongresszusa ki fogja mondani fehér Oroszország függetlenségét.

Stockholm. Az orosz kormány Arhangelszkba csapatokat küldött, hogy az ott az angolok kezén levő szikratáviró állomást megszállják. Ezzel az orosz kormány az egyetlen entente kezén levő szikratáviró állomást kezébe kerítette.

London. A Daily Telegraph jelenti Rómából, hogy a vatikán hivatalos jegyzékben tiltakozik az ellen a kísérlet ellen, amely a vatikánt a Cailleaux ügybe bevonná akarja.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: A Brentától keletre levő hegységben folytatott sikeres harcokban az osztrák-magyar csapatok több, mint ezer foglyot ejtettek. az olasz támadás a Monte Soleronán megihusult. A többi harctéren nincs ujság.

Bern. A lyoni lapok jelentik Newyorkból: Az Egyesült Államok a monarchiának küldött hadüzenet folytán ötvenezer tonna tartalmu osztrák-magyar hajót állami szogalatba vesznek át.

— Sztrájkolnak a Journal munkatársai. **Berlinből** jelentik: A Berlingske Tidende párisi tudósítója táviratozza, hogy a nagy francia lapnak, a Journal-nak munkatársai, mintegy harmincan, az elmúlt szombaton sztrájkba léptek. A sztrájk oka egy megjegyzés volt, mely a Journal szombat reggeli számában jelent meg „A szerkesztőség” aláírással. Az államügyész kérte a szenátustól Humbert mentelmi jogának felfüggesztését s ezt a tényt kísérte a Journal néhány megjegyzéssel a szerkesztőség nevében. A lap munkatársai felháborodtak, a miért ez a nyilatkozat a lap szerkesztősége nevében jelent meg s még szombaton délután újabb nyilatkozatot tettek közé az estilapokban s elmondották az ügy történetét s főképp, hogy nekik semmi közük a nevében megjelent sorokhoz. Mihelyt kiderült, hogy Humbert súlyos megítélésű dolgokat követett el, a szerkesztőség tagjai azonnal követelték, hogy távozzék a laptól, a hazug nyilatkozat miatt pedig strájkba léptek. A Journal vasárnapi számában azután benne volt Humbert levele, melyben bejelentette a lap kötelékéből való kilépését.

— Működnek a betörők. **Vándor Bertalan** Weitzer János-utcai kereskedő ma reggel bejelentette a rendőrségnek, hogy az elmúlt éjjel feltörték az üzletét és onnan több száz korona értékű árut loptak el. Ugyancsak ma reggel tett jelentést **Barna Béla**, az Est aradi árusítója, hogy Zrínyi-utcai üzletét álkulcsal kinyitották és az üzletből 700 korona készpénzt vittek el. Elmondta, hogy amult héten egyik kirakatát is felnyitották és onnan könyveket vittek el. Végül egy mozdonyvezető tett jelentést, hogy a Varjassy Lajos-utcában levő házából ismeretlen tettesek hét tyukot és egyik szomszédjától két kővér kacsát loptak el. A bünygyi osztály mindegyik esetben megindította a nyomozást.

— Karácsonyfák, nemesített fajuk. **Abies concolor**, **Excelsa**, **picca Aranta**, nagyban és kicsinyben kaphatók Heim Jánosnál, **Kalvin János-utca 44. sz.**

— Az elveszett élelmezési jegyek. Egyik előfizetőnk ma levélben elpanaszolta nekünk, hogy elvesztette a liszt- és cukorjegyét és a városházán azt mondták neki, hogy nem kap másikat, hanem menjen minden üzletbe, ahol hatósági árusítás van és jelentse be, hogy elvesztette a jegyeket. El is járt az üzletekben és ezekben szemtelenül azt felelték neki, hogy menjen oda, ahol vásárolni szokott. Érdeklődünk a Közélelmezési Hivatalban, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közlelmezési bizottság szigorú határozata alapján tilos az elvesztett jegyekért más jegyeket kiadni. Tudjuk, hogy a közlelmezési bizottságnak az volt az intenciója, hogy a jegyelvesztéssel járó visszalételeknek elejét vegye. De gondoskodnia kellett volna arról, hogy az elvesztett jegyeket senki se érvényesíthesse. Elvégre az a szerencsétlen polgár, aki a lisztjegyét elvesztette, a drákói szigorúságu rendelet következtében éhezni kénytelen a családjával, mert a közlelmezési bizottság nem gondoskodott az elvesztett jegyek érvénytelenítéséről. Ugy tudjuk, hogy a lisztjeggyel csak abban a kerületben lehet vásárolni, ahol az illető polgár lakik. A legegyszerűbb eljárás az volna, ha a közlelmezési hivatal a kérdéses kerületben levő hatósági elárusítást folytató üzletekben betiltaná az elvesztett jegyet. Ez nem boszorkányság, csak egy kis jóakarattal kell hozzá, mert annak nem szabad kitenni senkit, hogy egy félrendelet miatt a családjával éhezzenek.

— Adományok. Az Aradmegyei Takarékpóntár néhai Hász Ania ravatalára szánt koszoru megváltás címén K 100, özv. Cserna Vincéné néhai Fábry Sándor dr. ravatalára szánt koszoru megváltás címén 50 K. adományozott az Aradvárosi Vöröskereszt egyletnek. Mmíndezen adományokért hálás köszönetet mond az Aradvárosi Vöröskereszt választmánya nevében Vásárhelyi Janka elnöknő és Hász Erzsébet alelnöknő. A közelgő szent karácsony ünnepére gyűjtést indítottak „az elesettek önzegyei és árvái javára” a Cs. és Kir. 50 gyalogezred I. géppuskás századból a következők: Fazekas Ferenc 10, Váradi János

örmeister. Czévian János 5, Páska Gábor 5, Peti Miksa tizedes 3, Falmágyi György szakaszvezető 3, Avram Vazul 3, Enyedi István őrvezető 2, Muszka Gyula 2, Szabó János tizedes 2, Bota Vazul 2, Binder János 2, Csobán Vazul 1, Zalányi József Kriszán Todor 1, összesen 50 korona. Modern fényképészet műterem Marosvásárhelyről 5 koronát küldött a vak katonáknak.

— Egy holtrészeg község. A napokban Zalazentbalázsról jelentették a nagykanizsai királyi ügyészségnek, hogy a szőlőhegyek közt egy Klimanszó nevű orosz hadifoglyot meggyilkolva találták. Dr. Kiss Lajos királyi ügyész rögtön a helyszínére utazott, ahol kellemetlen meglepetés várt rá. Az egész falu férfinepe holtrészeg volt, úgy, hogy még a községi hivatalos emberek segítségét sem lehetett a nyomozásnál igénybe venni, mert a derék kékbéliek is alig álltak a lábukon. A királyi ügyészt és a csendőroket mindenfelé tele üvegekkel, kocintásra váró poharakkal fogadták. Az ügyész érdeklődni kezdett a gyilkosság részletei iránt, de a sok dadogó nyelvű ember semmi felvilágosításra se volt hajlandó. Egyre csak azt hajtogatták, hogy: „Igyunk.” Az ügyész és a csendőroket csak nagy ügyel-bajjal tudták a tényállást kideríteni, hogy a hadifoglyot négy szent balázs ember ölte meg, mert azt hitték, hogy a pincékbe akart betörni. Megjegyzendő, hogy a gyilkosság alkalmával a négy tettes is részeg volt, de az orosz fogoly szintén odáig volt, mer egy pincében leittatták. Így él egy falu, a világháboru negyedik évében.

— A legújabb lakbérrendelet kapható **Pichler** napirkereskedésében (Bohus-palot a.)

— Dívtos névjegyek **Kerpelnél**.

— Képeskönyvek, ifjúsági iratok olcsón **Ingusznál**, Weitzer-utca.

— Képeskönyvek **Kerpelnél**.

— Karácsonyi albumok már kaphatók **Kerpelnél**.

Képviselő és földbirtokos pere két tinóért.

(Amit az írás sem tud eldönteni.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jogi szempontból fölötté érdekes pört tárgyalt ma az aradi polgári törvényszék Szabó István táblabíró elnöke mellett. A vitás ügy tárgya két tinó, amiért két földbirtokos: Hámory László képviselő és Istvánffy Béla vetélkednek. A bíróság egész nap, sőt még az esti órákban is behatóan és minden momentumra kiterjedő figyelemmel foglalkozott a fogas kérdéssel és ennek ellenére nem sikerült dönteni, hogy tulajdonképpen ki tarthat jogos igényt a tulkokra?

A per histórikuma visszanyúlik ez év május havára, amikor Istvánffy Béla szemlaki birtokos elhatározta, hogy felosztja birtokát és az ingóságokat eladja. Eladásra került a gazdag állatállomány is, melyben volt hetven darab erdélyi fehér szőrű tinó. A kövér, szép állatok felét, harminchat darabot a makói püspöki kormányzóság vett át, harmincnyere pedig eladást hirdetett. Hámory László képviselőnek a hirdetés után tudomására jutott, hogy Szemlakon harmincnyé tinó van eladó, bejelentette, hogy azokra reflektál. Istvánffy és Hámory között megindult a sürgönytárgyalás. Az eladó bejelentette, hogy van harmincnyé tinója, azokat darabonként 1550 koronáért hajlandó eladni. Hámory sürgönyileg válaszolt, hogy a tinókat megveszi. A sürgönyökben mindenütt harmincnyé tinóról volt szó. Mikor így az előfeltételekben megállapodtak, Hámory kiment Szemlakra és megnézte a tinókat. Azok a vásárlónak megtetszettek, az üzlet annak rendje és módja közt létrejött.

Néhány napra az üzlet perfektuálása után Hámory átakarta venni a harmincnyé tinót, de Istvánffy csak harminckettőt adott át, mert kijelentése szerint tévedés történt, mikor harmincnyéről beszélt. Ugyanis két tinót befogtak vízfordásra és így csak harminckettőt tud átadni. Hámory nem volt hajlandó Istvánffy előadását elfogadni és követelte a hiányzó két tulkot. Mivel a felek közt ilyen differenciák támadtak, perre került a sor a két tulk miatt.

A felek ügyvédek társaságában jelentek meg a tárgyaláson. A felperes Hámory képviselőt Moga Lajos dr., az alperes Istvánffy Bélát Parecz Béla dr. ügyvéd képviselte.

Hámory védője aktaszerűen igazolta, hogy a vásárlás harmincnyé darab tinóra kötött, folyton az említett mennyiségről volt szó, így tehát az eladónak harmincnyé darabot kellett volna átadni. Ezen kívül Hámory személyesen is megtekintette a tinókat és azokat megolvasta, ekkor pedig harmincnyé olvasott meg. Hogy az eladó időközben vízfordásra fogott be két tinót, azt sehogysem tartották akceptabilisnek. Írás volt a harmincnyé tulkokról, követelték tehát mind a harmincnyé, melyek közül talán a két legszebb állat hiányzott.

Ezzel szemben Istvánffy azt hangoztatta, hogy ő már nem is emlékszik pontosan, miszerint harmincnyé, vagy harminckét tulkokról volt e szó. Annyi bizonyos, hogy két tinót vízfordásra fogott be és így erről a két tinóról már eleve le kellett mondani. Hogy pedig Hámory képviselő a tinókat

megolvasta volna, azt kétségbe vonja, mert azok a megtekintés alkalmával nem az istállóban voltak.

— Mikor a tinók előttem elstáltak, akkor olvastam meg — jelentette ki Hámory.

A bíróság megvizsgálta a sürgönyöket is, melyekben mindenütt harmincnyé tinót írt Istvánffy.

— Csak tévedésből írhattam harmincnyégyet — mondotta az alperes.

A bizonyítási eljárás során nem sikerült a törvényszéknek világosságot deríteni arra nézve, hogy kit illet meg a két tulk. Reggel nyolc órától este hat óráig folyt a tárgyalás és ezen idő alatt a kérdést nem lehetett eldönteni. Ugyanis a törvényszék arra fektette a fősúlyt, hogy fennforog-e a menthető tévedés az eladó részéről, vagy sem. Ez azonban nem derült ki és így újabb tárgyalást határoztak el, melyen az ítéletet meghozzák. E tárgyalásra a felek ismét megidézettek.

Jogi körökben nagy érdeklődéssel várják, vajjon a bíróság kinek fogja odaitélni a két tinót?

Hetven gramm zsir egy hétre.

A német zsir-ellátás biztosítása.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlinből jelentik: Ami már régóta nyílt titok volt, azt most a birodalmi hadi élelmező hivatal mintegy hivatalosan is megerősítette és az az, hogy január elsejétől a német birodalom lakossága hetenkint csak 70 gramm zsirt kap. A közéleti hivatal elnöke a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy ebbe a mennyiségbe már minden mellékes dolog is bele van számítva, úgy hogy tulajdonképpen csak 62 gramm az állati vagy növényi zsir.

— Ehhez a leszállításhoz két megfontolás vezetett el — mondotta az elnök. Először is egy kevés zsirt meg akarunk takarítani, aztán pedig az egyenlőtlenséget akarjuk megszüntetni. Azt hiszem, hogy azt mindenki elismeri, hogy készleteket kell halmozunk, ha nyugodtan tovább akarunk gazdálkodni. Nem szabad elfelejteni, hogy már a tejelő teheneket is kezdik levágni és hogy a hadseregnek havonta 40000 q. zsirra van szüksége, míg Berlin lakossága 27000 métermázsát fogyaszt havonta. Ha a tavasz normális lesz, akkor talán nem lesz szükség a tartalékra, de mi lenne akkor, ha a legeltetés megint elkésznék hat héttel, mint az idén történt. Szerencsére az olajtermékek növények termelése sokkal nagyobb nálunk, mint volt eddig, azonban Románia olajtermése egyáltalában nem felel meg a várakozásnak. Számolnunk kell továbbá a margaringyártás fokozásával és ezért pedig nagy mennyiségű sovány tejre van szükségünk.

— Ami az egyenlőtlenségek megszüntetését illeti, meg kell jegyezni, hogy egyes tartományokban sokkal magasabb volt a zsirkvóta, mint némely ipari kerületekben, sőt volt olyan ipari kerület, ahol a lakosság csak félannyi zsirt kapott, mint más mezőgazdasággal foglalkozó országokban. Ennek meg kell szüntetnie. Sajnos azért nem vállalhatok felelősséget, hogy ezt a leszállított mennyiséget valóban ki is tudjuk majd osztani. Ez teljesen attól függ, miként alakulnak a viszonyok, milyen lesz a legeltetés.

Azok is kötelesek lesznek zsiradagjaikat leszállítani, akik maguk gondoskodtak zsirról. Ezek a boldogok kénytelenek lesznek az eddigi 125 gr. heti kvóta helyett 100 grammal megelégedni. Csak a nehéz munkát végző munkások fejkvótája marad változatlan.

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Rossz szomszédság.** Sokáig a legjobb szomszédi viszonyban éltek egymás mellett Szirbik János és Papp Andor. A két család gyakran meg is látogatta egymást, elbeszélgettek a napi eseményekről és kölcsönösen részvétellel voltak egymás ügyei iránt. Később ellentétek támadtak a szomszédok közt, ami később feszült helyzeté fajult. Állandóan veszekedtek. Legutóbb november 15-én perlekedtek össze és ekkor Szirbik Jánosné megsértette Papp Andort és feleségét.

— A föld ne fogadja be azt az öreg, szemtelen perlekedőt — mondotta Szirbikné Pappnak, kinek feleségét is sértően aposztrofálta. Papp Andor becsületsértés miatt feljelentést tett Szirbikné ellen, mely ügyben Zih József járásbíró előtt ma volt a tárgyalás. A tanúk igazolták, hogy Szirbikné használta az éppenséggel nem hízogó jelzőket, amiért a bíróság 50 korona pénzbírságra ítélte. Az elítelt a bíróságpenzt azonnal lefizette.

§ **Elütötte a gőzvasut.** Ez év október hó 23-án Drágán József mozdonyvezető kis lokomotívval haladt a Szabadság-tér felé. Mikor a mozdony Pöhm János tüzlete elé ért, a koesi elütötte Turka Erzsébetet, aki éppen ezen időben haladt át a vágányon és a sötétben nem vette észre a közeledő veszélyt. Turka Erzsébet a lábán, kezén, vállán és fején szenvedett sérüléseket. Két héttig kórházba feküdt, két héttig pedig bejárt kötözésre. A szerencsétlenül járt asszony feljelentést tett Drágán ellen, akit a járásbíró ma vont felelősségre gondatlanságból okozott testi sértés vétsége miatt. Drágán eladta, hogy a mozdony menetközben megzökkenett és a lámpák kialudtak. Ennek következtében nem vette észre, hogy a mozdony előtt valaki át akar haladni. Mikor a sinek közt lévő asszonyt észrevette, erősen csengett, de a mozdonyt már nem tudta megállítani és így a szerencsétlenség megtörtént. Turka Erzsébet ezzel szemben azt mondotta, hogy a mozdonyvezető nem csengett, a Szabadságtéren teljesen sötét volt és nem vette észre a mozdonyt. A tanúk eltérően vallottak, mire Zih József járásbíró újabb tárgyalást rendelt el, melyen a bizonyításra nézve hallgatniak ki érdemleges tanukat.

§ **Őz helyett hajtót lőtt.** Otlaka község határában a múlt év szeptember havában vadászat volt, melyen többek közt résztvett Arpa Flóra birtokos is. Egyszerre csak feltűnt egy őzbak, amire Arpa fegyvert emelt. A fegyvert azonban vadászás közben vigyázatlanul a hajtók felé irányította és az őzakra elsütötte. Arpa Flóra azonban szerencsétlenül bakot lőtt, amennyiben nem az őz testét sebesítette meg a fegyverből kiröpült lövedék, hanem Bali Béla hajtó lábát. Arpa Flóráról gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vont felelősségre az aradi törvényszék Bittó József táblabíró elnöke mellett. A vádat Moróczy Dénes királyi ügyész képviselte. Arpa Flórárt 60 korona fő- és 40 korona mellékbüntetésre ítélték, az ítéletet azonban felfüggesztették.

§ **Szabadiában.** Megirtuk, hogy Zsirai János tizenkilenc éves borbélysegédet, aki szombat éjszaka kétélű tyukszemvágóval agyonszurta a tánciskola előtt Bogdán Aurél hentessegédet, a rendőrségről átkísérték az ügyészségre. Zsirait ma hallgatta ki Szöllösy Jenő dr. vizsgálóbíró. Zsirait szabadiára helyezték, mert beigazolást nyert, hogy jogos önvédelemből ölte meg ellenfelét.

A világitási rendelethatározatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis**TUNGSRAM-**félwattos lámpák a
lehet de'artani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsrاملámpákat.

1010—1917. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének a város közönsége részére 1918. évben szükséges könyvkötési munkálatok teljesítése iránt folyó év december hó 24-én d. e. 10 órakor a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban árlejtést tart.

Hánompénzül leteendő 100 korona készpénz vagy elfogadható értékű papírok.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet résztvenni.

Az írásbeli ajánlatok lezárta az árlejtés megkezdése előtt a nyitandó beérkezése előtt a központi ügykezelésbe, ha azokhoz a bánom-pénznek a városi pénztárba történt behozatását igazoló letéti jegy mellékelve van, s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnái az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi dec. hó 10-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Használt csomagoló papir megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. :-:

Hirdetmény.

Györök község központi szeszifőzdeje üzemét megkezdvén, az 52458. sz. rendeletre való hivatkozással közhírré teszi, hogy törköly átvételezéseket

Györökön 1917. évi december 19-én;

Aradköviben december 20-án;

Kovácsiban december 21—22-én;

Szabadhelyen december 25-én;

Maroscsicsér — Mondorlakon és Óthalmon dec. 24-én;

mindenütt az illető község villamos állomásán eszközli. Akik törkölyüket említett helyen és időben átadni nem képesek, törkölyüket a szeszifőzde fuvarjain is beszállíthatják. Erre vonatkozólag a fent említett helyen és időben a szeszifőzde megbízottjával állapodhatnak meg, avagy ha ebbeli szándékukat f. hó 25-ig bezárólag az átveendő mennyiség kifűntetésével, levél útján alólírott szeszifőzde igazgatóságával közlik, az elszállítás időpontjáról levél útján értesítenek. Mindkét esetben az átveendő mennyiség fele értékéig foglalót kaphatnak. Saját fuvarjainkon történendő szállításokat a bejelentés sorrendjében és a lehető legrövidebb idő alatt eszközöljük.

Egyidejűleg értesítjük az érdekelteket, hogy minden métermázsa beszállított törköly után 1 liter kétszer főzött törkölypálinkát bocsátunk az átadó házi szükségletének a fedezésére maximális áron.

Ezuttal, arra is felhívjuk a figyelmet, hogy a törköly a m. kir. p. ü. miniszterium 4557—1917. M. E. számu rendeletével zár alá helyezettett és amennyiben a Központi Szeszfőzdeknél nem kerül beszállításra, az Olaj- és zsiripari központra rendelkezésre bocsátandó 7.—K egységárban; a törkölynek más célra való felhasználása, illetve megsemmisítése tilos és büntendő cselekményt képez. E szerint a termelők érdekében van, hogy fenti felhívásunknak eleget tegyenek, mert egyrészt terményeikért jóval magasabb árat kapnak, azok elszállítására a főzde fuvarjait vehetik igénybe, másrészt házi szükségletük fedezésére pálinkát kaphatnak.

Györök, 1917. december 18-án.

8548

Györöki Központi Szeszfőzde.

Használt ólom megvételre kerestetik.

12095—1917. pm.

HIRDETMEY.

A m. kir. honvédelmi miniszterium 25816. eln. 20. h. 1917. sz. rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy a fémtárgyak beszoigálatása tárgyában f. évi november hó 26-án 10774—1917. szám alatt kelt felhívásom II. részének kiegészített szövege a következő:

Az I. rész A. (1—12. pontjában, valamint a B. és C.) alatt felsorolt fémtárgyakat mindenki köteles beszoigálatni, a kiknek ilyen tárgyak birtokában vagy őrizetében vannak.

Gyártók és kereskedők beszoigálatni kötelesek:

1. (Az I. rész A.) 1—12. pontjában és a B. és C. alatt felsorolt tárgyakat.

2. (Az I. rész A.) 13. A—C. pontjában felsorolt fémtárgyakat.

3. (Az I. rész A.) 13. E. pontjában felsorolt fémtárgyakból készletük kétharmad részét.

4. Az 1915. évi 13462—eln. 20. B. 1915. szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendelet 1. §-ában felsorolt fémtárgyakból még meglévő készleteiket.

Azok, akik fémtárgyakat gyártók és kereskedők részére őrizetben tartanak, beszoigálatni kötelesek:

1. (Az I. rész A.) 1—13. pontjában és a B. és C. alatt felsorolt fémtárgyakat.

2. Az 1915. évi 13462—eln. 20. B. 1915. szám alatt kiadott honvédelmi miniszteri rendelet 1. §-ában felsorolt fémtárgyakból őrizetükben levő készleteiket.

Arad, 1917. december hó 7.

Varjassy, polgármester

Magymennyiségű használt pléh pánt eladó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Elrontott gyomor

könnyen helyrehozható a

„GASTOL”

emésztőporral.

1 doboz ára 3 korona

Fagydagaganatok

elmulasztására

fagyviszke egység

biztos megszüntetésére legjobban a „Frigin”

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Aszthmásoknál

rendkívüli jó hatás és megkönnyebbülés érhető el az

„ASTMIN”

cigarettaival.

1 doboznak az ára 24 drb. bal 2 korona 50 fillér.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a

„Phenolsav”

val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a petéit is kiirtja. Egy üveg 1.—korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, linom fűszeres ízű, szon-gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1043

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

